

Antuan de Sent-Eksýuperi

Category: Kitapcy, Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly
написано kitapcy | 21 января, 2025

Antuan de Sent-Eksýuperi ANUAN DE SENT-EKSÝUPERI

Antuan de Sent-Eksýuperi, dünýä belli fransuz şahyry, esseçi, çağalar ýazyjisy, pilot. Sent-Eksýuperi aýratynam «Kiçijik sazada» atly eseri arkaly giňden meşhurlyk gazandy.

Ýazyjy 19.06.1900-njy ýylда Fransiýanyň Lion şäherinde fransuz aristokratynyň maşgalasynda dünýä inýär. Heniz dört ýaşynda kakasy aradan çykanoň Sent-Eksýuperiniň maşgalasy birden garyp düşýär. Şeýle-de bolsa, onuň ejesi ýokary aň-düşünjeli aýal bolançoň oglunuň ylymly-bilimli bolup yetişmegi üçin uly ylas edýär we ilkinji mugallymy özi bolýar. Sent-Eksýuperi mekdepde diýseň çöññe we yzagalak okuwçylaryň biridi. Ol oku sapaklaryna-da yetişip bilmeyändigi üçin yzygiderli temmi çärelerini alyp durupdyr. Şeýle-de bolsa ýazyjynyň samolýotlara bolan bilesigelijiliği güýçlidi. Ol samolýotlary heniz 12 ýaşynda öwrenip başlaýar. Gelejekki pilot öýleriniň golaýyndaky howa menziline gizlinlik bilen aralaşyp samolýotlaryň ucuşyna ýakyndan syn etmegi halapdyr. On iki ýaşyndaka bir pilot ony öz ýanyна alyp ucuş geçirýär. Şol wagtam dogany François aradan çykýar. Bu ölüm maşgalany agyr gynanjoň içine salýar. Liseýini tamamlandan soňra hernäçe pilot bolmagy arzuw etse-de, ejesiniň raýyny ýykmajak bolup deňizçilik mekdebine girýär. On dokuz ýaşynda binagärlik fakultetine okuwa kabul edilýär. 21 ýaşynda çagyryş boýunça harby gulluga çagyrlansoň okuwyny ýarpy goýup gulluga gidýär. Ýazyjy harby gullugy Fransuz Howa güýçlerinde geçýär we

Strasburgda pilotlyk ugrundan bilim alýar. Gullugy gutaryp gelenden soňra Parižde telekeçilik bilen meşgullanyp başlaýar. Emma söwda işleri ugruna gitmeýär.

1926-njy ýyl ýazyjynyň durmuşynda öwrülişik ýly bolýar. Tuluzdan Dakara gatnaýan aragatnaşyk samolýotynyň piloty bolup işe başlaýar. Ol şol ýyl ilkinji kitaby bolan «Günorta Poçtany» ýazyp gutaryar. Kitap onuň ilkinji uçuş synaglaryndan söz açýardy. Ýazyjy Howa gullugynyň Argentina boýunça jogapkär işgäri wezipesine bellenýär. Onuň «Gijeki uçuş» romany Argentinadaky başdan geçirmelerini gürrüň berýär.

Ýazyjy 35 ýaşyndaka sürüp barýan samolýoty násazlyk tapynyp Tunisde çöle gonmaga mejbür boldy we gonusyň yzyndan namnyşansyz ýitdi. Dört günden soňra ony çölde bir bedewi arap tapýar. Sent-Eksýuperi Ispaniýanyň Graždanlyk urşy döwründe bir fransuz gazetiniň habarçysy bolup işleýär. Ol çeper döredijilik bilen bir hatarda howa gullugy boýunça birnäçe oýlap tapyşlaryň hem awtorydyr. Ýazyjy gijeki uçuşlary düzgünleşdirýän abzallaryň kämilleşdirilmegine öz mynasyp goşandyny goşdy.

Ikinji Jahan urşy başlanynda Fransiýany faşistik Germaniýa okkupirleýär. Harby serkerdeler Eksýuperä saglyk ýagdaýynyň uruş şertlerine ýol bermejekdigini duýdurandyklaryna garamazdan, ol watan goragçylarynyň hataryna goşulanyny gowy görýär. Fransiýanyň faşistik nemesler tarapyndan ýeňliše uçrandygy zerarly, ol ABŞ-na gidýär. Ýazyjynyň ABŞ-da ýazan «Dünýä we adamlar», «Uruş piloty» kitaplary Nýu-Ýorkyň kitap muşdaklarynyň elinden düşmän okalýan kitaplara öwrülýär. Ol mähriban watanyň nemes faşistleriniň golastyna düşendigine gynanjy çäksizdi. Bolup geçýän wakalara gulagyny dykyp oturyp bilmejekdigine göz ýetiren ýazyjy kapitan harby derejesini dakynyp ABŞ-nyň goşunyna goşulýar we Demirgazyk Afrika frontuna gidýär. Onuň ýerine ýetirýän wezipesi nemes goşunlarynyň hereketine howadan gözegçilik etmekdi. 1944-nji ýylyň 31-nji ýylynda onuň oturan samolýoty urulýar we Korsika adasynyň töwereginde deñize gaçýar. 1998-nji ýylda bir balykçy deñizden ýazyjynyň bukawyny tapýar.

♣ Eserleri:

- 1). «L'aviateur» (1931);
- 2). «Vol de nuit» («Gijeki uçuş», (1931);
- 3). «Terre des Hommes» (1939)

- 4). «Pilote de Guerre» («Uruş piloty», 1943);
- 5). «Le petit Prince» («Kiçijik sazada», 1943);
- 6). «Citadelle» (1942);
- 7). «Courrier sud» («Günorta poçta, 1929);
- 8). «Lettre à un 0tage» (1943);
- 9). «Carnets» (1956)..

@Kitapçı Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly